

รายการ ร้อยเรื่อง...เมืองไทย

สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา และสำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนสามเสน เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300 โทร. 0-2242-5900 ต่อ 5741

เรื่อง โครงการประกันภัยข้าวนาปี
ผู้เรียบเรียง นางสุภัทร คำมุงคุณ วิทยากรเชี่ยวชาญ
กลุ่มงานบริการวิชาการ 2 สำนักวิชาการ
ออกอากาศ มกราคม 2566

จากความแปรปรวนของสภาพอากาศและภาวะภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นในประเทศไทย ได้ส่งผลกระทบต่อการผลิตในภาคการเกษตร โดยทำให้พื้นที่เพาะปลูกและผลผลิตทางการเกษตรได้รับความเสียหาย ส่งผลให้เกษตรกรขาดรายได้และมีจำนวนเงินทุนไม่เพียงพอสำหรับการใช้เพาะปลูกในปีการผลิตถัดไป ซึ่งเป็นเหตุทำให้ต้องกู้ยืมเงินและก่อให้เกิดภาระหนี้สินตามมา ภาครัฐจึงได้ให้ความช่วยเหลือแก่เกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติในด้านการเกษตร เพื่อเป็นการบรรเทาความเดือดร้อนเฉพาะหน้าตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินฯ และได้ผลักดันระบบประกันภัยสำหรับเกษตรกร เพื่อเป็นเครื่องมือทางการเงินในการถ่ายโอนความเสี่ยงจากเกษตรกรไปยังผู้รับประกันภัย เพื่อให้เกษตรกรได้รับความคุ้มครองเมื่อผลผลิตได้รับความเสียหายจากภาวะภัยพิบัติทางธรรมชาติ

โดยประเทศไทยเริ่มมีการศึกษารูปแบบประกันภัยทางการเกษตรเมื่อปี 2513 ต่อมาได้มีการจัดทำโครงการประกันภัยพืชผล ได้แก่ ฝ้าย ข้าวโพด ข้าวฟ่าง ถั่วเหลือง และในปี 2553 ได้เริ่มดำเนินโครงการประกันภัยข้าวนาปีในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น จากนั้นจึงได้ดำเนินโครงการประกันภัยข้าวนาปีทั่วทุกภาคของประเทศอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่ปีการผลิต 2554 เป็นต้นมา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกษตรกรมีเครื่องมือในการบริหารจัดการความเสี่ยงด้านภัยพิบัติผ่านระบบประกันภัย และเป็นการต่อยอดความช่วยเหลือของภาครัฐตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินฯ เพื่อรองรับต้นทุนในการเพาะปลูกข้าวให้กับเกษตรกรเมื่อประสบเหตุการณ์ภัยพิบัติทางธรรมชาติ และเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้จ่ายงบประมาณของภาครัฐ

สำหรับโครงการประกันภัยข้าวนาปี ปีการผลิต 2565 ได้ให้ความคุ้มครองภัยธรรมชาติ 7 ภัย ได้แก่ 1) น้ำท่วมหรือฝนตกหนัก 2) ภัยแล้ง ฝนแล้งหรือฝนทิ้งช่วง 3) ลมพายุหรือพายุไต้ฝุ่น 4) ภัยอากาศหนาวหรือน้ำค้างแข็ง 5) ลูกเห็บ 6) ไฟไหม้ 7) ช้างป่า และภัยศัตรูพืชหรือโรคระบาด โดยจำแนกอัตราค่าเบี้ยประกันเป็น 2 ประเภท คือ อัตราค่าเบี้ยประกันพื้นฐาน (Tier 1) และอัตราค่าเบี้ยประกันภัยโดยสมัครใจ (Tier 2) ซึ่งเป็นการซื้อประกันภัยในส่วนเพิ่มเติม

โดยโครงการประกันภัยข้าวนาปี ปีการผลิต 2565 กำหนดอัตราเบี้ยประกันภัยพื้นฐาน (Tier 1) แยกต่างหากตามพื้นที่ความเสี่ยง อยู่ระหว่างอัตรา 99-218 บาทต่อไร่ (ไม่รวมอากรแสตมป์และภาษีมูลค่าเพิ่ม) ซึ่งจะได้รับวงเงินความคุ้มครอง 1,190 บาทต่อไร่สำหรับภัยธรรมชาติ 7 ภัยดังกล่าวข้างต้น ขณะที่ภัยจากศัตรูพืชหรือโรคระบาดจะได้รับวงเงินความคุ้มครอง 595 บาทต่อไร่ ทั้งนี้ รัฐบาลได้อุดหนุนเบี้ยประกันภัยเฉพาะในส่วน ของประกันภัยพื้นฐาน (Tier 1) บางส่วนด้วย

ส่วนอัตราเบี้ยประกันภัยโดยสมัครใจ (Tier 2) ได้กำหนดอัตราเบี้ยประกันภัยโดยสมัครใจแยกต่างหาก ตามพื้นที่ความเสี่ยงเช่นกัน อยู่ระหว่างอัตรา 27-110 บาทต่อไร่ (ไม่รวมอากรแสตมป์และภาษีมูลค่าเพิ่ม) โดยจะได้รับวงเงินความคุ้มครองเพิ่มเติมอีก 240 บาทต่อไร่ รวมวงเงินความคุ้มครองทั้งหมด 1,430 บาทต่อไร่ สำหรับภัยธรรมชาติ 7 ภัย ขณะที่ภัยจากศัตรูพืชและโรคระบาดจะได้รับวงเงินความคุ้มครองเพิ่มเติมอีก 120 บาทต่อไร่ รวมวงเงินความคุ้มครองทั้งหมด 715 บาทต่อไร่

โครงการประกันข้าวนาปี ปีการผลิต 2565 ได้เริ่มจำหน่ายกรมธรรม์ประกันภัยนับแต่คณะรัฐมนตรี มีมติให้ความเห็นชอบโครงการในคราวประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2565 และสิ้นสุด การจำหน่ายกรมธรรม์แยกต่างหากตามภูมิภาค โดยภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือ ไม่เกินวันที่ 31 พฤษภาคม 2565 ภาคตะวันตกไม่เกินวันที่ 30 มิถุนายน 2565 และภาคใต้ ไม่เกินวันที่ 31 ธันวาคม 2565

ผลการดำเนินโครงการประกันภัยข้าวนาปีนับแต่ปีการผลิต 2554-2564 ได้มีการจ่ายค่าสินไหมทดแทน ให้กับเกษตรกรไปแล้วจำนวน 12,911 ล้านบาท สำหรับผลการดำเนินงานในปีการผลิต 2564 ที่ผ่านมา พบว่ามีอัตราการเข้าถึงประกันภัยร้อยละ 72 ครอบคลุมเกษตรกรกว่า 3.7 ล้านครัวเรือน และได้มีการจ่าย ค่าสินไหมทดแทนให้กับเกษตรกรจำนวน 1,538 ล้านบาท หรือคิดเป็นอัตราส่วนค่าสินไหมทดแทนร้อยละ 43 ดังนั้น จะเห็นได้ว่าการดำเนินงานโครงการประกันภัยข้าวนาปีเป็นอีกเครื่องมือหนึ่งที่จะช่วยบริหารจัดการ ความเสี่ยงให้กับเกษตรกรผู้เพาะปลูกข้าว เพื่อคุ้มครองความเสียหายที่เกิดจากภัยพิบัติทางธรรมชาติและ ภัยจากศัตรูและโรคระบาด ซึ่งจะช่วยสร้างความมั่นใจและความมั่นคงในการประกอบอาชีพให้กับเกษตรกร ได้อีกทางเลือกหนึ่ง

บรรณานุกรม

- กระทรวงการคลัง. (29 เมษายน 2554). ยุทธศาสตร์ชาติในการพัฒนาการประกันภัยพืชผลและโครงการประกันภัยข้าวนาปี ปีการผลิต 2554 [หนังสือราชการ]. (กค 1008/1282). สืบค้น 9 ธันวาคม 2565 จาก https://resolution.soc.go.th/PDF_UPLOAD/2554/9922766619.pdf
- _____. (29 เมษายน 2565). โครงการประกันภัยข้าวนาปี ปีการผลิต 2565 [หนังสือราชการ]. (กค 1008/ล 1025). สืบค้น 9 ธันวาคม 2565 จาก https://resolution.soc.go.th/PDF_UPLOAD/2565/P_406288_9.pdf
- สมาคมประกันวินาศภัยไทย. (2 มิถุนายน 2565). สมาคมประกันวินาศภัยไทย เผยผลการรับประกันภัยข้าวนาปีรวม 11 ปี จ่ายเคลมให้เกษตรกรแล้ว 12,911 ล้านบาท พร้อมเดินทางร่วมกับภาครัฐขับเคลื่อนประกันภัยพืชผล ก้าวสู่ปีที่ 12. สืบค้น 9 ธันวาคม 2565 จาก https://www.tgia.org/newsand-events-detail-TH_1104_1
- สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.). (ม.ป.ป.). คู่มือการอบรมความรู้ประกันภัย สำหรับการประกันภัยข้าวนาปี ปีการผลิต 2565. สืบค้น 9 ธันวาคม 2565 จาก [http://www.plan.doae.go.th/NDRC/work63/rice65\(1\).pdf](http://www.plan.doae.go.th/NDRC/work63/rice65(1).pdf)
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภาปฏิรูปแห่งชาติ. (2558). วาระปฏิรูปพิเศษ 12 : แนวทางการปฏิรูปการประกันภัยพืชผล. สืบค้น 9 ธันวาคม 2565 จาก https://cdc.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/download/parcy/013.pdf
- สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง. (2553). รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการวิจัยเรื่อง การพัฒนาเครื่องมือทางการเงินสำหรับเกษตรกร : กรณีศึกษาการประกันภัยพืชผลโดยใช้ดัชนีสภาพอากาศในประเทศไทย. สืบค้น 9 ธันวาคม 2565 จาก <https://www.fpo.go.th/eresearch/getattachment/2b19ac0c-e486-489d-80cc-472334d78a68/7543.aspx>
- สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (3 พฤษภาคม 2565). โครงการประกันภัยข้าวนาปี ปีการผลิต 2565 [มติคณะรัฐมนตรี]. สืบค้น 7 ธันวาคม 2565 จาก <https://www.thaigov.go.th/news/contents/details/54173>